

Sygn. akt I ACa 1062/12

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Dzięciołowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Krzysztof Depczyński SSA Anna Beniak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Jacek Raciborski

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **E. J.**

przeciwko **J. P.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 23 lutego 2012 r. sygn. akt II C 780/11

postanawia:

- 1. odrzucić apelację;**
- 2. nie obciążać powoda obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił powództwo oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania (k 103, uzasadnienie k 107 do 118).

Apelację od tego wyroku złożył powód w dniu 19 kwietnia 2012 r. (k 135).

Powód został wezwany do uzupełnienia jej braków w postaci uiszczenia opłaty w kwocie 50 złotych w terminie tygodniowym, stosownie do postanowienia z dnia 9 sierpnia 2011 r., zarządzeniem z dnia 20 kwietnia 2012 r. (k 14 i k 134).

Wezwanie do uzupełnienia braków powód, przebywający w Zakładzie Karnym w K. otrzymał w dniu 18 maja 2012 r. (k 143 i przesyłki do zakładu karnego k 140 i 141). Termin do uiszczenia opłaty minął zatem w dniu 25 maja 2012 r.

Opłata została uiszczona w imieniu powoda przez K. W. w dniu 8 czerwca 2012 r. (k 144).

Postanowieniem z dnia 18 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Łodzi odrzucił złożoną apelację jako nieopłaconą w terminie (k 145).

Pismo zatytułowane zażalenie na postanowienie o odrzuceniu apelacji powód złożył w dniu 10 lipca 2012 r. Podniósł, że spóźnił się z opłaceniem apelacji z uwagi na przebywanie w zakładzie karnym i konieczność zlecenie dokonania tej czynności rodzinie. W uzasadnieniu pisma wniósł o przywrócenie terminu do złożenia apelacji (k 152).

Zarządzeniem z dnia 12 lipca 2012 r. wezwano powoda do określenia, czy składa zażalenie, czy też wniosek o przywrócenie terminu (k 154).

Powód w piśmie procesowym z dnia 3 sierpnia 2012 r. wniósł o przywrócenie terminu do złożenia opłaty a nie jak uprzednio do złożenia apelacji. Wskazał, że jeśli opłata nie została uiszczona wnosi o wezwanie do jej uiszczenia (k 158).

Nie wskazał zarówno w poprzednio złożonym piśmie oraz we wniosku o przywrócenie terminu, kiedy poprosił rodzinę o dokonanie czynności oraz z jakich przyczyn doszło do przekroczenia terminu.

Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Łodzi przywrócił powodowi termin do uiszczenia opłaty od apelacji (k 162). Po wydaniu tego postanowienia akta przedstawiono Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi wraz ze złożoną w dniu 19 kwietnia apelacją (k 168).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Przedstawiony stan czynności procesowych dokonanych przez powoda wskazuje, że praktycznie przez czas trwania postępowania międzyinstancyjnego nie został prawidłowo złożony wniosek o przywrócenie terminu.

Wniosek o przywrócenie terminu i zażalenie na odrzucenie pisma z powodu uchybienia terminowi wyłączają się wzajemnie, na co prawidłowo zwrócił uwagę sąd pierwszej instancji w zarządzeniu z dnia 12 lipca 2012 r.

Wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od środka odwoławczego może być skutecznie wniesiony tylko wówczas, gdy środek taki został faktycznie wniesiony, lecz nie został w terminie opłacony, jak również pod warunkiem, że nie został jeszcze odrzucony.

Uprawomocnienie się postanowienia o odrzuceniu nieopłaconego w terminie środka odwoławczego, wniesionego od orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, powoduje, że takie postanowienie jest wiążące także dla sądu (art. 365 kpc). Jako kończące postępowanie w sprawie nie może być więc uchylone na podstawie art. 359 kpc.

Skutek w postaci procesowego wyeliminowania apelacji następuje dopiero z chwilą oddalenia zażalenia na odrzucenie apelacji lub bezskutecznego upływu terminu do zaskarżenia postanowienia o odrzuceniu. Swoista zależność pomiędzy zażaleniem na odrzucenie apelacji a wnioskiem o przywrócenie terminu wyraża się w tym, że termin do złożenia wniosku otwiera się dopiero po tym, jak się okaże, iż podstawa odrzucenia apelacji istniała. Okazać się to może właśnie w wyniku rozpoznania zażalenia tj. po jego oddaleniu. Oczywistym jest przy tym, że zażalenie ma sens tylko wówczas, gdy strona zaprzecza zaistnieniu zdarzenia, z którego powodu odrzucono apelację. Jeśli mu nie zaprzecza, a przyczyną odrzucenia było niezachowanie terminu do uzupełniania braków formalnych, może wnieść o przywrócenie terminu. Wówczas, zgodnie z art. 169 § 3 kpc, strona powinna równocześnie złożyć apelację spełniającą wymagania formalne, którym uprzednio uchybiła, ponieważ dopiero w takiej sytuacji, wobec uprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu apelacji, ten środek odwoławczy przestaje istnieć w sensie procesowym, a warunek dopełnienia czynności procesowej, o którym mowa w art. 169 § 3 kpc, obejmuje „całą” apelację, a nie jedynie uzupełnienie określonego jej

elementu np. uiszczenia opłaty od apelacji (por. z postanowieniami Sądu Najwyższego z dnia: 17 listopada 2005 r., I CZ 130/05, LEX nr 186733 i 15 listopada 1999 r., II CZ 129/99, LEX nr 110599).

Stosownie do art. 169 § 1 kpc wniosek taki trzeba złożyć w piśmie procesowym. W piśmie tym uprawdopodobnienia wymaga zachowanie terminu do złożenia wniosku i okoliczności go uzasadniające (art. 169 § 2 kpc). Uprawdopodobnienie tych okoliczności nie jest jednakże wystarczające do uwzględnienia wniosku. Okoliczności uprawdopodobnione przez stronę mogą stanowić podstawę do uwzględnienia wniosku dopiero wówczas, gdy ich ocena wskazuje, że strona nie dokonała czynności w terminie bez swojej winy (art. 168 § 1 kpc).

Brak winy w uchybieniu terminu podlega ocenie na podstawie wszystkich okoliczności konkretnej sprawy i z uwzględnieniem obiektywnego miernika staranności, jakiej można i należy wymagać od osoby należycie dbającej o swoje interesy (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 10 stycznia 2007 r., I CZ 108/06, LEX nr 258547 i 13 października 2005 r., IV CZ 91/05, LEX nr 186915).

Brak winy może wystąpić w przypadku choroby strony lub jej pełnomocnika, bądź innej przeszkody w podjęciu czynności, ale tylko takiej, która uniemożliwia podjęcie działania nie tylko osobiście, ale i skorzystanie we właściwym czasie z pomocy innych osób (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 11 stycznia 2007 r., II CZ 116/06, LEX nr 258551, 12 maja 2006 r., V CZ 29/06, LEX nr 200921, 5 sierpnia 2005 r., II PZ 20/05, OSNP 2006/13-14/214 i cytowane już postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z dnia 9 stycznia 2012 r., III UZ 29/11, LEX nr 1130396).

Podważenie przez sąd drugiej instancji prawidłowości postanowienia sądu pierwszej instancji o przywróceniu terminu do wniesienia środka odwoławczego powinno ograniczać się do sytuacji, gdy istnieje do tego pewna (oczywista) podstawa faktyczna.

Zażalenie na rozpoznanie wniosku o przywrócenie terminu nie przysługuje. Kontrola zasadności tego postanowienia odbywa się w czasie oceny prawidłowości zaskarżenia wydanego orzeczenia apelacją w ramach art. 380 kpc (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 lutego 2006 r., I UZ 13/06, OSNP 2007/15-16/238, z dnia 9 stycznia 2012 r., III UZ 29/11, LEX nr 1130396, uzasadnienie uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNC 2001 z. 1 poz. 1 i z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00, OSNC 2001 nr 2, poz. 22 oraz uzasadnienia postanowień Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r., I CKN 367/99, OSNC 2000 nr 3, poz. 48, z dnia 15 grudnia 2005 r., I UZ 32/05, niepublikowanego; z dnia 19 lipca 2007 r., I UZ 15/07, niepublikowanego i z dnia 7 kwietnia 2011 r., IV CZ 2/11, LEX nr 785889).

Odrzucony środek zaskarżenia traktowany jest tak, jak gdyby nigdy nie został wniesiony. Niedopuszczalnym jest przywracanie terminu do uiszczenia opłaty sądowej od niewniesionego środka zaskarżenia (tak też postanowienia Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia: 16 kwietnia 2008 r., I ACa 157/08, LEX nr 399911, OSA 2009/2/6 i z dnia 4 września 2012 r., I ACz 729/12, LEX nr 1217684 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r., III CZ 4/2006, LEX nr 200847).

Mając powyższe okoliczności na względzie uznając, że powód złożył wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od apelacji (art. 168 § 1 kpc), który nie był dopuszczalny w realiach niniejszej sprawy oraz nawet nie próbował uprawdopodobnić zachowania terminu do złożenia tego wniosku i braku zawinienia w prawidłowym dokonaniu czynności, na podstawie art. 373 kpc w zw. art. 370 kpc i art. 171 kpc i 380 kpc Sąd Apelacyjny w Łodzi orzekł o odrzuceniu przedstawionej do rozpoznania apelacji.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 102 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc, uwzględniając sytuację powoda przebywającego nadal w zakładzie karnym oraz wynikające z tego powodu konsekwencje w jego sytuacji majątkowej.